

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 2P/91/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8520201306
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Danka Majdáková
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2021:8520201306.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa sudkyňou Mgr. Dankou Majdákovou v rodinnoprávnej veci navrhovateľky: X. A. Q., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom I. V. XXXX/XX, XXX XX Q. K., zastúpená: JUDr. Gábor Száraz, advokát, Advokátska kancelária so sídlom Garbiarska 20, 064 01 Stará Ľubovňa, proti manželovi: F. Q., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom H. XXX/XX, XXX XX Q. K., t.č. Ústav na výkon väzby a Ústav na výkon trestu odňatia slobody Prešov, so sídlom Kpt. Nálepku 1, 081 13 Prešov, zastúpený: SD LEGAL, s.r.o., so sídlom Žriedlová 3, 040 01 Košice, v konaní o rozvod manželstva a úpravu pomerov manželov na čas po rozvode k ich maloletým deťom: 1/ F. Q., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom I. V. XXXX/XX, XXX XX Q. K., 2/ F. Q., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom I. V. XXXX/XX, XXX XX Q. K., zastúpeným kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa, Farbiarska 57, 064 01 Stará Ľubovňa, takto

r o z h o d o l :

I. Súd manželstvo účastníkov A. Q., rod. P. a F. Q. uzavreté dňa XX.X.XXXX v Starej Ľubovni, zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu Stará Ľubovňa, vo zväzku X, ročník XXXX, na strane XX, pod poradovým číslom X r o z v á d z a.

II. Mal. F. Q., nar. XX.X.XXXX a mal. F. Q., nar. XX.X.XXXX sa na čas po rozvode z v e r u j ú do osobnej starostlivosti matky A. Q., ktorá ich bude zatupovať a spravovať ich majetok.

III. Otec F. Q., nar. XX.X.XXXX je p o v i n ť prispievať na výživu mal. F. Q. sumou 130,- eur mesačne a na výživu mal. F. Q. sumou 100,- eur ktoré výživné je povinný platiť vždy do 15-tého dňa, toho - ktorého mesiaca vopred k rukám matky A. Q., počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku.

IV. Styk otca s maloletými deťmi sa n e u p r a v u j e.

V. Otec F. Q. je oprávnený telefonicky kontaktovať mal. detí F. Q. a F. Q. každú párnú sobotu v kalendárom roku v čase medzi 15.00 hod. a 16.00 hod. v trvaní 15 minút.

VI. Matka A. Q. je p o v i n á umožniť maloletým deťom F. Q. a F. Q. telefonický kontakt s otcom F. Q. každú párnú sobotu v čase medzi 15.00 hod. a 16.00 hod. v trvaní 15 minút a pripraviť ich naň.

VII. V prevyšujúcej časti sa návrh z a m i e t a .

VIII. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľka návrhom doručeným súdu dňa 30.7.2020 žiadala, aby súd jej manželstvo rozviedol, maloleté detí zveril do jej osobnej starostlivosti, s tým, že ich bude zastupovať a spravovať ich majetok, otca detí navrhla zaviazat' platením výživného pre mal. F. v sume 200 eur mesačne a pre mal. F. v sume

150 eur mesačne, styk otca so synmi navrhla neupravovať. Návrh odôvodnila tým, že po uzavretí manželstva manžel pracoval v zahraničí vo Veľkej Británii, po návrate manžel začal byť nervóznym z čoho vznikali medzi nimi nezhody, keď vyústili v hádky manžel odišiel zo spoločnej domácnosti na viac dní, no vždy sa po čase vrátil. Od roku 2018 manžel nadmerne požíva alkohol ako aj omamné a psychotropné látky, manželovi viac krát dohovárala, no nedal si povedať. V októbri 2019 našla doma pervitín, manžela postrašila, manžel sľúbil, že s tým prestane. V období december 2019 až 22.1.2020 z dôvodu nadmerného požívania alkoholu ako aj omamných a psychotropných látok, ale aj z dôvodu ekonomických problémov firmy, manžel bol veľmi agresívny, verbálne a fyzický ju napadol. Manžel bol pre svoje agresívne a nekontrolovateľné správanie políciou vykázaný na 10 dní. Agresívne správanie manžela ju donútilo dňa 21.7.2020 podať na manžela trestné oznámenie na základe čoho bol dňa 27.7.2020 vzatý do väzby. K návrhu navrhovateľka pripojila sobášny list, rodné listy maloletých detí, Potvrdenie o vykázaní zo spoločného obydliá, lekárske správy, Záznamy o podaní oznámenia, uznesenie o vznesení obvinenia manželovi navrhovateľky, doklady preukazujúce jej osobné, majetkové a zárobné pomery.

2. Súd uznesením sp. zn. 2P/91/2020 zo dňa 17.8.2020 ustanovil maloletým deťom kolízneho opatrovníka a to Úrad práce sociálnych vecí a rodiny v Starej Ľubovni.

3. Súd poučil účastníkov konania o ich procesných právach a povinnostiach, manžela navrhovateľa vyzval aby sa k návrhu vyjadril.

4. Manžel navrhovateľky v písomnom vyjadrení k návrhu uviedol, že s rozvodom súhlasí, nesúhlasil s dôvodmi ako ich popísala navrhovateľka. Zdôraznil, že rozvrat ich manželstva zapríčinilo citové odcudzenie, ktorému bolo ich manželstvo vystavené v dôsledku jeho dlhodobého pobytu v Anglicku. To, že navrhovateľka podala na neho trestné oznámenie, považuje za účelový krok v snahe pripraviť ho od detí.

5. Na pojednávaniach právny zástupca navrhovateľky na podanom návrhu trval, zdôraznil, že manželstvo je nefunkčné.

6. Právny zástupca manžela navrhovateľky sa k návrhu na rozvod pripojil s tým, že manželstvo účastníkov je vážne a trvale rozvrátené a nie je možné obnovenie manželského spoluzitia.

7. Navrhovateľka na pojednávaniach na podanom návrhu trvala, opísala genézu manželstva uviedla, že pred jeho uzavretím sa poznali asi 9 rokov, spoznali sa v čase keď mala 16 rokov, manžel pracoval v zahraničí, domov sa vrátil keď mal starší syn 3 roky, až vtedy začali spolu bývať, vtedy začali rozbiehať aj firmu, ale ich spoluzitie išlo dolu vodou. Manžel mal strašne veľa aktivít, trávili spolu veľmi málo času, manžel prichádzal domov ráno, keď ona odchádzala s deťmi do školy a práce. Posledný rok manžel trávil čas buď v kaviarni, alebo v autoškole alebo na Ukrajine. Úplne sa zmenil, užíval drogy, mal nevyspytateľné správanie, fyzický ju napadol. Od mája 2020 spolu nežijú, vylúčila možnosť obnovenia manželského spoluzitia, nemá k nemu žiaden citový vzťah. Za príčinu rozpadu manželstva označila skutočnosť, že manžel sa veľmi zmenil, nie je to človek, za ktorého sa vydala.

8. Manžel navrhovateľky na pojednávaniach s rozvodom súhlasil, ako dôvod pre ktorý sa chce rozviesť označil stratu dôvery voči manželke, ktorá na neho podala trestné oznámenie a teraz je väzobne stíhaný. Poprel, aby mal problém s drogami, taktiež vylúčil možnosť obnovenia manželského spoluzitia a uviedol, že k manželke už nemá žiaden citový vzťah.

9. Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, oboznámením sa s obsahom predložených listinných dôkazov a to: sobášnym listom, rodným listom maloletých detí, správami o prešetrení rodinných pomerov, dokladmi preukazujúcimi osobné, majetkové a zárobné pomery účastníkov konania, ako aj obsahom pripojených spisov týkajúcich sa maloletých detí na základe čoho ustálil tento skutkový stav:

10. Účastníci konania uzatvorili manželstvo v Starej Ľubovni dňa XX.X.XXXX, toto manželstvo je zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu Stará Ľubovňa vo zväzku X, ročník XXXX, na strane XX, pod poradovým číslom X. U oboch išlo o prvé manželstvo, obaja sú slovenskí štátni občania. Počas trvania manželstva sa im narodili dvaja synovia, dňa XX.X.XXXX mal. F. a dňa XX.X.XXXX mal. F..

11. Manželstvo účastníci uzatvorili zhruba po deväťročnej známosti, zo vzájomnej citovej náklonnosti. Aj keď išlo o dlhoročnú známosť dá sa povedať, že manželia sa dostatočne nepoznali, keďže manžel navrhovateľky dlhodobo pracoval v Anglicku, navrhovateľka žila na Slovensku. Po uzavretí manželstva do veku troch rokov staršieho syna, manželia nevedli spoločnú domácnosť, navrhovateľka žila na Slovensku jej manžel v zahraničí, párkrát do roka sa navzájom navštívili. Po návrate manžela navrhovateľky na Slovensku, manželia začali viesť spoločnú domácnosť, vtedy začali medzi nimi vážnejšie nezhody. Podľa navrhovateľky manžel začal rozbiehať firmu, mal množstvo aktivít, no čas pre rodinu mu neostával, začali finančné problémy, manžel začal požívať alkohol a drogy v dôsledku čoho sa u neho stupňovala agresivita, čo vyústilo do podania trestného oznámenia. Manžel navrhovateľky je od 24.7.2020 doposiaľ väzobne stíhaný. Podľa manžela navrhovateľky je dôvodom rozpadu manželstva citové odcudzenie zapríčinené jeho dlhodobým pobytom v zahraničí, pričom poprel problém s drogami. V súčasnosti ani jeden z manželov nechce zotrvať v manželskom zväzku, obaja sa chcú rozviesť, nemajú k sebe žiaden citový vzťah, vylučujú možnosť obnovenia manželského spoluzitia.

12. Podľa § 18 zákona č. 36/2005 Z.z. zákon o rodine (ďalej len ZoR) manželia sú si v manželstve rovní v právach a povinnostiach. Sú povinní žiť spolu, byť si verní, vzájomne rešpektovať svoju dôstojnosť, pomáhať si, starať sa spoločne o deti a vytvárať zdravé rodinné prostredie.

13. Podľa § 19 ods. 1 ZoR o uspokojovanie potrieb rodiny založenej manželstvom sú povinní starať sa obidvaja manželia podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Uspokojovaním potrieb rodiny je aj osobná starostlivosť o deti a domácnosť.

14. Podľa § 22 ZoR k zrušeniu manželstva rozvodom možno pristúpiť len v odôvodnených prípadoch.

15. Podľa § 23 ods. 1 ZoR súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spoluzitia.

16. Podľa § 23 ods. 2 ZoR súd zisťuje príčiny, ktoré viedli k vážnemu rozvratu vzťahov medzi manželmi, a pri rozhodovaní o rozvode na ne prihliada. Súd pri rozhodovaní o rozvode vždy prihliadne na záujmy maloletých detí.

17. Podľa § 23 ods. 3 ZoR súd pri posudzovaní miery rozvratu vzťahov medzi manželmi prihliada na porušenie povinností manželov podľa § 18 a §19.

18. Z výsledkov vykonaného dokazovania mal súd nepochybne preukázané, že manželstvo účastníkov je tak vážne a trvalo rozvrátené, že nemôže plniť svoj účel, pričom rozvrat možno považovať ako kvalifikovaný a nenapraviteľný. Účastníci od mája 2020 nehospodária spolu, navzájom si nepomáhajú, nevytvárajú zdravé rodinné prostredie, nezabezpečujú spoločnú výchovu maloletých detí, čo sú základne práva a povinnosti manželov. Nemožno očakávať, že účastníci obnovia manželské spoluzitie, keďže obaja manželia túto možnosť odmietajú, nechcú zotrvať v manželskom zväzku a chcú sa rozviesť.

19. Príčinu rozvratu tohto manželstva súd vidí v odlišných povahových vlastnostiach, hodnotový rebríčkoch oboch účastníkov konania, čoho následkom bolo zlyhanie ich vzájomnej komunikácie a netolerancia. V neposlednom rade veľkú úlohu pri rozpade manželstva zohrali manželove podnikateľské aktivity, uprednostňovanie podnikateľských a iných aktivít pred rodinou, jeho agresívne správanie voči manželke, čo viedlo k strate dôvery a vzájomnému citovému a fyzickému odcudzeniu.

20. Za danej situácie je toto manželstvo len formálne, neplniace spoločenský účel, preto ho súd ako nefunkčné rozviedol. Rozvod manželstva nie je na ujmu ich maloletých synov, keďže manželia už od mája 2020 nevedú spoločnú domácnosť, deti sú v osobnej starostlivosti matky a na ich pomeroch sa v podstate nič nemení.

21. Podľa § 100 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len C.m.p.) s konaním o rozvod manželstva je spojené konanie o úpravu pomerov manželov k maloletým deťom z ich manželstva na čas po rozvode.

22. Podľa § 24 ZoR v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

23. Podľa § 24 ods. 2 ZoR ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

24. Podľa § 24 ods. 3 ZoR rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná.

25. Podľa § 24 ods. 4 ZoR súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

26. Podľa § 24 ods. 5 ZoR súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov dbá na právo toho rodiča, ktorému nebude maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati. Rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, môže sa práva na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati domáhať na súde.

27. Podľa § 25 ods. 1 ZoR rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode.

28. Podľa § 25 ods. 2 ZoR ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

29. Podľa § 25 ods. 3 ZoR ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd obmedzí styk maloletého dieťaťa s rodičom alebo zakáže styk maloletého dieťaťa s rodičom, ak nie je možné zabezpečiť záujem maloletého dieťaťa obmedzením styku maloletého dieťaťa s rodičom.

30. Podľa § 25 ods. 4 ZoR ak jeden z rodičov opakovane bezdôvodne a zámerne neumožňuje druhému rodičovi styk s maloletým dieťaťom upravený podľa odseku 1 alebo 2, súd môže na návrh niektorého z rodičov zmeniť rozhodnutie o osobnej starostlivosti.

31. Podľa § 26 ZoR ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

32. Podľa § 62 ods. 1 ZoR plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

33. Podľa § 62 ods. 2 ZoR obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

34. Podľa § 62 ods. 3 ZoR každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

35. Podľa § 62 ods. 4 ZoR pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

36. Podľa § 62 ods. 5 ZoR výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

37. Podľa § 75 ods. 1 ZoR pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu, rovnako prihliadne aj a neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

38. Podľa Čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí.

39. Podľa § 2 ods. 1 C.m.p. na konania podľa toho zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

40. Podľa § 217 ods. 1 prvá veta zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len C.s.p.) pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

41. Navrhovateľka - matka maloletých detí v návrhu navrhla aby mal. synovia boli zverení do jej osobnej starostlivosti, s tým, aby len ona mala oprávnenie detí zastupovať a spravovať ich majetok, na tomto návrhu zotrvala počas celého konania. Výživné zo strany otca navrhla určiť pre mal. F. v sume 200 eur mesačne a pre mal. F. v sume 150 eur mesačne s tým, že v priebehu konania vyjadrila ochotu dohodnúť sa na nižšej sume výživného, avšak nie na minimálnom výživnom ako navrhoval otec detí. Úpravu styku otca s deťmi nežiadala, k telefonickému kontaktu otca s deťmi bola zdržanlivá, nesúhlas s telefonickým kontaktom vyjadrila na poslednom pojednávaní.

42. Otec detí - manžel navrhovateľky súhlasil s tým, aby detí boli zverené matke, ale trval na tom, aby aj on mal oprávnenie detí zastupovať a spravovať ich majetok. Výživné navrhol v minimálnej výške pre obe detí, úpravu styku nežiadal, avšak trval na úprave telefonického kontaktu s deťmi.

43. Zo správy kolízneho opatrovníka z 18.3.2021 (čl. 225 spisu) vyplýva, že matka spolu s deťmi býva v trojizbovom byte, ktorý je v jej vlastníctve. Domácnosť je kompletne zariadená, hygienická úroveň je na veľmi dobrej úrovni. Deti majú vytvorený priestor pre svoj vývin. Matka je zamestnaná ako farmaceutka v lekárni Dr. Max s mesačným príjmom cca 1200 eur, poberá prídavky na 2 detí v sume 49,90 eur. Otec detí je aktuálne v Ústave na výkon väzby v Prešove, s úradom sa telefonicky kontaktoval. Mal. F. navštevuje materskú škôlku, mal. F. je žiakom X. ročníka ZŠ, mal 5 rokov prísnu bezlepkovú diétu, má ochorenia súvisiace s tráviacou sústavou, absolvuje kontroly v gastroenterologickej ambulancii. Mal. F. pri osobnom pohovore uviedol, že býva s mamkou a bratom, ocko je vo väzení, píše mu listy, nevie či by chcel s ockom volať alebo mu odpísať, keď mu ocko napísal potešilo ho to. Keď s ockom býval boli väčšinou s mamkou.

44. Podľa psychologickkej správy - nález, ktorý vypracovala Psychologická ambulancia ProPeople consulting s.r.o. Stará Ľubovňa z vyšetrení od 5.2.2021 do 6.5.2021 týkajúci sa mal. F. (čl. 355-357 spisu) vyplýva, že dieťa je emočne preťažené aktuálnou situáciou (rozvod rodičov, väzba otca, ambivalentný vzťah k otcovi, nátlak otcovej matky na dieťa, náročná finančná situácia matky vďaka dlhom z otcovho podnikania). Nerozprávanie dieťaťa o otcovi je adaptačnou stratégiou ako sa vyrovnat' s vyššie uvedenou situáciou. Na žiadosť súdu, či je vhodné umožniť telefonický kontakt otca s dieťaťom - nevedia odpoved' vzhľadom k tomu, že nevedia posúdiť aktuálny psychický stav otca.

45. V konaniach vedených tunajším súdom pod sp. zn. 2P/102/2020, 2P/135/2020 a 4P/141/2020 boli právoplatne zamietnuté návrhy otca na nariadenie neodkladných opatrení, ktorými by otcovi mal. detí bolo umožnený telefonický kontakt so synmi.

46. Z predložených listinných dôkazov a výsluchu rodičov mal. detí mal súd preukázané, že otec detí je od 24.7.2020 až doposiaľ vo výkone väzby, nie je pracovne zaradený, nedosahuje pracovnú odmenu (čl. 138, 344 spisu). Otec detí je jediným spoločníkom a konateľom spoločností CAMPUS GROUP s.r.o. so sídlom Okružná 879/50 Stará Ľubovňa, vykonával činnosť taxislužby, nákladnej prepravy, prepravy kusových zásielok pre spoločnosť GEIS, kaviarne a prevádzky autoškoly. Táto obchodná spoločnosť doposiaľ nepodala daňové priznanie za zdaňovanie obdobie 2020 (čl. 135 a 334 spisu) za zdaňovacie obdobie roku 2019 daňové priznanie bolo podané 22.10.2020 (čl. 336). Z tohto daňového priznania nevyplývajú žiadne údaje (čl. 336-343 spisu). Spoločnosť CAMPUS GROUP s.r.o. podľa tvrdenia otca detí, ale aj predložených listinných dôkazov je predĺžená, je na ňu uvalených niekoľko exekúcií a je zrelá na konkurzné konanie, čo matka detí zásadným spôsobom nespochybnila. Pred vzatím do väzby mal otec detí, podľa svojho tvrdenia pred súdom, príjem len z tejto obchodnej spoločnosti a pohyboval v rozpätí od 600 do 1000 eur mesačne. V období máj - júl 2020 bol v Anglicku kde zarobil, ako uviedol pred súdom 2000 eur mesačne, no všetko v Anglicku minul. Zo správy obce Kolačkov mal súd preukázané, že bol v evidenciách samostatne hospodáriacich ročníkov za obdobie rokov 2019, 2020 a 2021 (čl. 273 spisu). Otec detí ako fyzická osoba nepodal daňové priznanie za zdaňovacie obdobie 2019 a 2020 (čl. 334 spisu). Od septembra 2020 je evidovaný k trvalému pobytu pri svojej matke, ktorá mu finančne pomáha, nakoľko nemá žiaden príjem. Jeho aktuálne výdaje sú vo výške 120 eur mesačne (telefón a nákup potravín). Pred vzatím do väzby jeho náklady predstavovali sumu cca 420 eur mesačne (strava 170 eur, oblečenie 40 eur, telefón 40 eur, benzín 150 eur, lieky na alergiu 20 eur) Je zdravý, netrpí žiadnym ochorením, ktoré by mu bránilo pracovať. Inú vyživovaciu povinnosť nemá.

47. Matka detí pracuje ako lekárnička v lekárni Dr. Max s príjmom cca 1300 eur mesačne, poberá prídavky na deti v sume 49,90 eur mesačne, iný príjem nemá. Spolu s deťmi býva v trojizbovom byte, ktorého je vlastníčkou. Jej mesačne výdaje činí suma cca 905 eur (správa bytu 169,65 eur, daň z nehnuteľností a komunálny odpad 9,24 eur, elektrina 19,94 eur, plyn 5,25 eur, internet 25,80 eur, mobil 40 eur, úver splátka 168,40 eur, úver 100,34 eur, drogéria 65 eur, ošatenie 100 eur a strava 200 eur). Inú vyživovaciu povinnosť nemá, je zdravá.

48. Mal. F. je žiakom X. ročníka základnej školy, mal prísnu bezlepkovú diétu, má ochorenie súvisiace s tráviacou sústavou. Náklady na jeho starostlivosť matka vyčíslila sumou cca 448 eur mesačne (ošatenie 15 eur, strava 30 eur, hygiena 5 eur, aktivity vo voľnom čase 100 eur, školské potreby a ZRPŠ 11 eur, strava v škole 15 eur, krúžky 60 eur, školské výlety a vreckové 15 eur, ZUŠ 10 eur, bývanie 117 eur, lieky 10 eur, hračky, resp. športové potreby 50 eur, kredit na mobil 10 eur).

49. Mal. F. navštevuje materskú škôlku, je zdravý. Náklady na jeho starostlivosť matka vyčíslila sumou cca 293 eur mesačne (ošatenie 15 eur, strava doma 30 eur, hygiena a kozmetika 5 eur, aktivity vo voľnom čase 50 eur, ZRPS 1 euro, strava v škole 15 eur, bývanie 117 eur, lieky 10 eur, hračky 30 eur) .

50. Kolízny opatrovník na pojednávaniach uviedol, že sociálnym šetrením nezistil nedostatky v starostlivosti o maloleté deti. Pre prípad rozvodu navrhol deti zveriť do osobnej starostlivosti matky, otca zaviazat' platením výživného primerane potrebám detí. K úprave styku otca s deťmi navrhol nariadiť znalecké dokazovanie k otázke vhodnosti, frekvencií a spôsobu styku otca s deťmi.

Právne posúdenie veci:

51. Súd vo všeobecnosti pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností vždy prihliadne predovšetkým na záujem maloletého dieťaťa, ako aj na jeho citové väzby, vývinové potreby a stabilitu budúceho výchovného prostredia. To boli aj prvoradé hľadiská pri rozhodovaní súdu o úprave pomerov manželov (rodičov) na čas po rozvode k mal. F. a F.. Je potrebné vždy dbať na to, aby sa zabezpečili čo najpriaznivejšie podmienky pre zdarný a zdravý vývoj detí a na ich citové väzby k tomu - ktorému rodičovi.

52. Súd na základe vykonaného dokazovania a vyvíjajúcu sa situáciu v rodine maloletých detí pre zabezpečenie čo najpriaznivejšieho duševného vývinu detí, stabilitu ich výchovného prostredia dospel k záveru, že najpriaznivejším a najviac rešpektujúcim záujmy mal. detí je ich zverenie do osobnej starostlivosti matky. Súd má za to, že je vo výsostnom záujme detí aby žili s rodičom a v prostredí, kde ich budú mať radi, dokážu a chcú im poskytnúť lásku, pocit bezpečia a ochrany i všestrannú starostlivosť. Súd má za to, že takáto starostlivosť mal. deťom bude poskytnutá zo strany ich matky. Otec detí voči

osobnej starostlivosti matky o detí nemal výhrady, súhlasil, aby detí boli zverené matke, navyiac aktuálne nie je ani objektívne možné, pre väzobné stíhanie otca, aby bola zvažovaná iná forma starostlivosti rodičov o detí.

53. Súd zdôrazňuje, že rodičia sú povinní navzájom spolupracovať pri výchove svojich detí, ak by tomu tak nebolo, potom ten rodič, ktorý spoluprácu odmieta je výchovne nespôsobilý. Dieťa má právo na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom. S ohľadom na vzťah rodiča k dieťaťu s ktorým je v osobnej starostlivosti je výchovnou úlohou rodiča, aby viedol dieťa k úcte k druhému rodičovi, pokiaľ rodičia správne pochopia význam svojej úlohy pri výchove dieťaťa, potom si musia byť vedomí toho, že majú prvotnú zodpovednosť za prípravu detí na stretnutie s druhým rodičom. Obaja rodičia si musia uvedomiť, že úloha druhého rodiča pri výchove má svoj význam a pokiaľ by si toto právo nevedeli navzájom zabezpečiť, potom možno dôvodne pochybovať o ich výchovnej spôsobilosti. Súd dodáva, že je v záujme maloletého dieťaťa, aby sa dospelí rodičia naučili navzájom konštruktívne komunikovať o záležitostiach svojho dieťaťa.

54. Z dôvodov, ktoré boli vyššie rozvedené súd zveril mal. F. a F. do osobnej starostlivosti matky s tým, že bude oprávnená detí zastupovať a spravovať ich majetok.

55. Súd zdôrazňuje, že oprávnenie a povinnosť obidvoch rodičov zastupovať maloleté detí a spravovať ich majetok trvá, aj keď súd upraví ich práva a povinnosti k deťom na čas po rozvedení v zmysle § 24 Zákona o rodine a rozhodne, že jednému z rodičov detí zveruje do osobnej starostlivosti. Rodičovské práva a povinnosti zostávajú zachované, touto úpravou ide len o úpravu výkonu tých rodičovských práv a povinností v bežných veciach, ktoré vyplývajú a súvisia s osobnou starostlivosťou o mal. detí. Vo všetkých podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností by sa však rozvedení manželia mali dohodnúť. Ak by sa o týchto podstatných veciach nedohodli, podľa § 35 Zákona o rodine na návrh niektorého z rodičov rozhodne v tomto smere súd.

56. Súd v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami rozhodol aj o výške vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom.

57. V zmysle čl. 32 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd (ústavný zákon č. 23/1991 Zb.) je garantované právo rodičov vychovávať svoje deti a naopak deťom sa potom zaručuje právo na rodičovskú starostlivosť a výchovu. Tento ústavou zaručený princíp ochrany práv zahŕňa zo strany rodičov zabezpečenie materiálnej a nemateriálnej povahy na to, aby dieťa mohlo dostatočne rozvíjať svoje možnosti a schopnosti vedúce k jeho uplatneniu v spoločnosti. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Táto schopnosť závisí od toho, kedy sa dieťa stáva spôsobilým uhrádzať svoje odôvodnené potreby z odmeny za vlastnú prácu takej povahy, ktorá zodpovedá jeho fyzickým a duševným predpokladom a potrebám spoločnosti.

58. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možnosti a majetkových pomerov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliadol na skutočnosť, že deti majú právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov v zmysle § 62 ods. 3 druhá veta Zákona o rodine, vychádzal jednak z potrieb oprávnených, teda mal. detí, osobnej starostlivosti matky, prihliadol aj na schopnosti a možnosti otca, pričom prihliadol na schopnosti, možnosti a majetkové pomery otca aj pre prípad, ak sa vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu, rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré otec na seba berie (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine).

59. Matka podaným návrhom žiadala určiť výživné pre mal. F. v sume 200 eur mesačne a pre mal. F. v sume 150 eur, v priebehu konania prejavila ochotu s otcom detí dohodnúť sa na nižšom výživnom, ako požadovala v návrhu, avšak nie v minimálnej výške. Otec detí počas celého konania zotrval na svojom návrhu na určení výživného v minimálnom rozsahu, keďže je vo väzbe a nemá žiaden príjem.

60. Je nesporné, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Výživné má vždy prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri určení výšky výživného sú rozhodujúce reálne zárobkové možnosti, schopnosti, ako aj majetkové pomery každého z rodičov, ktoré sú dané nielen subjektívnymi vlastnosťami. V zmysle § 75 ods. 1 Zákona o rodine je pri každom rozhodovaní o vyživovacej povinnosti povinného voči dieťaťu rozhodujúci príjem, ktorý by rodič reálne mohol dosahovať

a nie príjem, ktorý faktický dosahuje. Ak sa tvrdený príjem javí ako nepravdivý, resp. nezodpovedajúci schopnostiam je povinnosťou súdu prihliadnuť na celkové majetkové pomery a tzv. potencialitu príjmov.

61. Pri uplatnení princípu tzv. potenciality príjmov osoby povinnej platiť výživné oprávnenej osobe, súd neprihliada len na skutočné (faktické príjmy) povinného, ktoré dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku, ale vychádza z jeho potenciálnych príjmov, čo znamená príjmov, ktoré povinný (potenciálne) mohol mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopností, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zamerania, prax, jazykové znalosti, dopyt na trhu práce, a to bez ohľadu na to, že tento príjem v dôsledku svojej nečinnosti reálne nepoberá.

62. Vyššie uvedený princíp spočívajúci v tom, že nerozhodujú skutočné zárodkové a majetkové pomery rodičia, ale jeho reálne zárodkové a majetkové možnosti plynú z toho, že je povinnosťou rodičov vynaložiť všetky sily na zodpovedné zabezpečenie výživy svojich detí a vystríhať sa každého konania, ktoré by malo negatívny dopad na zabezpečenie výživy detí. V rozpore s touto povinnosťou môže byť zmena zamestnania za menej výhodné s nižším príjmom, no obdobné dôsledky má tiež protiprávne konanie povinného rodiča majúce znaky trestného čin za ktoré bol vzatý do väzby, pri výkone ktorého došlo k poklesu alebo až strate jeho príjmov. Vtedy je plne namieste uplatniť princíp potenciality príjmov, keďže takýmto konaním sa povinný rodič vzdal objektívnej možnosti platiť výživné, čo nemôže byť na ťarchu oprávnených maloletých detí.

63. Uvedenou otázkou sa vo svojej rozhodovacej činnosti zaoberal tak Ústavný súd ČR (nález ÚS ČR sp. zn. IV. ÚS 1181/07) ako aj Najvyšší súd SR (rozsudok zo dňa 20.2.2019, sp. zn. 3Cdo/236/2018) so závermi ktoré plne korešponujú so závermi posudzovanej veci. Oba súdy v princípe konštatovali, že opačný výklad ustanovenia § 75 ods. 1 druhá veta Zákona o rodine by viedol k absurdným dôsledkom medzi iným k tomu, že povinný by sa svojim úmyselným násilným konaním s následnou väzbou a právoplatným uložením nepodmienečného trestu odňatia slobody „zbavil“ (alebo mohol „zbaviť“) svojej vyživovacej povinnosti. Situáciu otca je treba hodnotiť tak, že sa sám vzdal možnosti dosiahnuť určitý príjem, ktorý by zodpovedal jeho možnostiam a schopnostiam.

64. Súd je toho názoru, že pre protizákonné konanie otca nemôže trpieť dieťa tým, že by bolo po dobu väzby (ktorú si zaviniť sám) odkázané na výživu iba druhého rodiča. Ani súčasne ťaživé sociálne či ekonomické pomery otca ho nezbavujú, bez ďalšej zodpovednosti na výživu maloletých detí najmä, keď je predpoklad, že sa sám pričiniť k vzniku tejto situácie. Pokiaľ by sa trestnej činnosti nedopustil, mohol naďalej vykonávať činnosti v obchodnej spoločnosti, ktorej je konateľom a jediným spoločníkom. Nie je možné ponechať prevažne matku (pri otcom navrhovanom minimálnom výživnom) aby uspokojovala všetky potreby maloletých detí, a to nielen svojou osobnou starostlivosťou, ale aj po stránke finančnej.

65. Vzhľadom na vyššie uvedené, súd pri určení výšky výživného vychádzal z potenciality príjmu otca detí, t.j. z príjmu, ktorý špecifikoval pred súdom v rozpätí od 600 do 1000 eur mesačne, pri žiadanej inej vyživovacej povinnosti, je v schopnostiach a možnostiach otca detí prispievať na výživu mal. F. sumou 130 eur a na výživu mal. F. sumou 100 eur mesačne. Vzhľadom na bežné výdaje v súvislosti so starostlivosťou o dieťa súd má za to, že táto suma zodpovedá aj odôvodneným potrebám detí.

66. Keďže navrhovateľka - matka detí žiadala priznať vyššie výživné, nad súdom priznané výživné v sume 130 eur pre mal. F. a nad 100 eur pre mal. F. návrh ako nedôvodný zamietol.

67. Rodičia úpravu styku (osobného stretávania) otca s maloletými deťmi nežiadali, preto súd styk otca s deťmi neupravil. V súčasnej situácii, keď otec detí je väzobne stíhaný, by úprava styku otca s deťmi a následná jeho realizácia bola spojená s objektívnymi ťažkosťami.

68. Otec detí žiadal upraviť telefonický kontakt s deťmi, s čím matka detí nesúhlasila, avšak obavy prejavila len z telefonického kontaktu staršieho syna s otcom, pri mladšom obavu nemala. Kolízny opatrovník navrhol vykonať znalecké dokazovanie k otázke stretávania sa otca so synmi.

69. Je nutné zdôrazniť, že rodičovi, ktorému mal. dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti sú zachované všetky rodičovské práva a povinnosti, tento rodič nie je pozbavený práva dieťa vychovávať.

Je na ňom aby využíval možnosti, na to aby mal na výchovu dieťaťa vplyv. Na druhej strane je povinnosťou súdu prihliadať na záujmy maloletých detí, najmä na ich citové väzby k rodičom, vývinové potreby a stabilitu výchovného prostredia ako aj na to, aby sa rešpektovalo právo maloletých detí na zachovanie ich vzťahu k obidvom rodičom a zachovaniu súrodeneckých väzieb.

70. Práve vzhľadom na záujem maloletých detí, na ich právo zachovania vzťahu k obom rodičom, v danom prípade aj k otcovi, súd akceptoval návrh otca a umožnil mu telefonický kontakt so synmi v trvaní 15 minút každú párnú sobotu v čase medzi 14.00 hod. a 16.00 hod. s tým, že uložil povinnosť matke umožniť deťom telefonický kontakt a pripraviť ich naň a to po psychickej stránke správnou motiváciou a usmernením.

71. Súd si vypočul nahrávku telefonického rozhovoru medzi mal. F. a otcom, z tejto nahrávky nevyplynuli žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali záver, že telefonický kontakt mal. F. s otcom nie je v jeho záujme. Mal. F. pri rozhovore s otcom nepôsobil ustráchaný, bojazlivý, bol zhovorčivý, nebolo cítiť, aby sa bál, či mal strach, resp. aby rozhovor s otcom bol pre neho nepríjemný. Súd je presvedčený, že je v záujme oboch maloletých detí udržiavať, aj keď len telefonický, kontakt s otcom.

72. Návrh kolízneho opatrovníka na nariadenie znaleckého dokazovania súd zamietol ako nadbytočný, keďže úprava osobného stretávania detí s otcom nebola predmetom súdnej úpravy rodičovských práv a povinností, pre telefonický kontakt v rozsahu 15 minút s oboma deťmi raz za dva týždne, z pohľadu súdu nie je potrebné znalecké skúmanie, keď mal k dispozícii iné dôkazy (zvukovú nahrávku), preto tento návrh ako neefektívny, nevhodný a konanie predlžujúci, zamietol.

73. V závere súd apeluje na rodičov aby sa snažili o korektnú komunikáciu a eliminovali vzájomné konflikty v záujme ich spoločných maloletých detí, ktoré ich vnímajú vzhľadom na svoj vek veľmi citlivo, keďže prebiehajúce rozvodové konanie predstavuje pre maloleté deti výraznú záťažovú situáciu.

74. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 C.m.p. v zmysle ktorého, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie (§ 355 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie môže podať účastník, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 C.s.p.).

Prokurátor môže podať odvolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 361 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 362 ods. 1 C.s.p.).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 C.s.p.).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. (§ 62 ods. 1,2 C.m.p.)

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. (§ 63 C.m.p.)

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením (§ 44 C.m.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie v časti, v ktorej bola upravená starostlivosť o maloleté dieťa, styk s maloletým dieťaťom alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému dieťaťu, oprávnený môže podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podľa § 370 a nasl. Civilného mimosporového poriadku.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie v časti, ktorým bola upravená peňažná povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku. Exekúciu možno vykonať zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, príkazom pohľadávky, predajom hnutelných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti, predajom podniku, príkazom na zadržanie vodičského preukazu.

Manžel, ktorý pri uzavretí manželstva prijal priezvisko druhého manžela ako spoločné priezvisko, môže do troch mesiacov po právoplatnosti rozhodnutia o rozvoде manželstva matričnému úradu oznámiť, že prijíma opäť svoje predošlé priezvisko.

Manžel, ktorý pri uzavretí manželstva prijal priezvisko druhého manžela ako spoločné priezvisko a zároveň si ponechal v poradí uvedené ako druhé priezvisko svoje predošlé priezvisko, môže do troch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia o rozvoде manželstva matričnému úradu oznámiť, že upúšťa od používania spoločného priezviska.